

ἀπο-φώλιος, -ον, κενός, μάταιος, αδρανής, άχρηστος, ανωφελής, Λατ. irritus, σε Ομήρ. Οδ. (άγν. προέλ.).

ἀπο-γάζομαι, αποθ., μόνον στον ενεστ., αποσύρομαι από έναν τόπο, με γεν., σε Ομήρ. Οδ.

ἀπο-χᾶλάω, μέλ. -άσω [ᾶ], χαλαρώνω και αφήνω ένα σχοινί· *ἀποχάλα τὴν φροντίδα*, σε Αριστοφ.

ἀπο-χᾶλινώω, μέλ. -ώσω, αφαιρώ το χαλινάρι από φορτηγό ζώο, σε Ξεν.

ἀπο-χαλκεύω, μέλ. -σω, κατασκευάζω κάτι από σφυρήλατο χαλκό, σε Ξεν.

ἀπο-χαλκίζω, αφαιρώ τον χαλκό, δηλ. τα χρήματα από κάποιον, σε Ανθ.

ἀπο-χᾶρᾶκόω, μέλ. —ώσω = ἀποσταυρόω, σε Πλούτ.

ἀπο-χειρο-βίωτος, -ον (χείρ, βίωω), αυτός που ζει από τα έργα των χειρών του, χειρώνακτας, σε Ηρόδ., Ξεν.

ἀπο-χειροτονέω, μέλ. -ήσω, απομακρύνω κάτι δια χειροτονίας και, συνεπώς, **I.** απομακρύνω με την ψήφο μου κάποια κατηγορία από κάποιον, τον κηρύσσω αθώο, με γεν., σε Δημ. **II. 1.** με αιτ., *ἀποχειροτονέω τινὰ τῆς ἀρχῆς*, καθαιρώ κάποιον από το αξιωμα του, του αφαιρώ την εξουσία του, σε Πλούτ.

2. λέγεται για πράγματα, καταψηφίζω, απορρίπτω, ακυρώνω, σε Αριστοφ., Δημ. **III.** *ἀποχειροτονέω τι μὴ εἶναι*, δηλώνω με την ψήφο μου ότι κάτι δεν ισχύει, σε Δημ.

ἀποχειροτονία, ἡ, αποδοκιμασία, απόρριψη που εκφράζεται δι' ανατάσεως των χειρών, σε Δημ.

ἀπο-χέω, μέλ. -χεῶ, αόρ. -έχεα, Επικ. -έχευα εκχέω, ραντίζω, σταλάζω, σε Ομήρ. Οδ.· ποιητ. Μέσ. *ἀπο-χέομαι*, σε Ευρ.

ἀποχή, ἡ (ἀπέχω)· **I.** αποχή, εγκράτεια, σε Πλούτ. **II.** εξοφλητική απόδειξη, εξόφληση, σε Ανθ.

ἀπο-ξηρόομαι, Παθ., στερούμαι από, αποστερούμαι, *τινος*, σε Αριστοφ.

ἀπο-χραίνω, μειώνω τη ζωηρότητα του χρώματος, σκιάζω, σε Πλάτ.

ἀπο-χράω, Ιων. -χρέω, απαρ. -χρήν, Ιων. -χρήν, μτχ. -χρήων, -χρήωσα, παρατ. *ἀπέχρη*, Ιων. -έχρα, μέλ. -χρήσω, αόρ. α' -έχρησα·

A. I. επαρκώ, είμαι επαρκής, αρκετός· *απόλ.*, στα υπόλοιπα, πλην του γ' ενικ. *προσωπα, δὴ ἀποχρήσουσιν μόνω*, σε Αριστοφ.· με απαρ., *ἀποχρήσι.. ἑκατὸν νέες χειρώσασθαι*, εκατό πλοία επαρκούν για να υποτάξουν, σε Ηρόδ. **II. 1.**

κατά κανόνα στο γ' ενικ. **1.** αρκώ, επαρκώ, *ποταμὸς οὐκ ἀπέχρησε τῇ στρατιῇ πινόμενος*, δεν επαρκούσε ώστε να προμηθεύσει το στράτευμα με νερό, στον ίδ.· *ταῦτα ἀποχρᾶ μοι*, στον ίδ., Αττ. **2.** απρόσ. με απαρ., *ἀποχρᾶ μοι ποιεῖν*,

αρκεί για μένα ώστε να κάνω, σε Ηρόδ.· με μτχ., *μέρος ἐχούση ἀπόχρη μοι*,

μου αρκεί να λάβω ένα μερίδιο, σε Αισχύλ.· και χωρίς απαρ., *ἀπόχρη τινι*,

αρκεί γι' αυτόν, σε Δημ. **III. 1.** Παθ., μένω ικανοποιημένος με κάτι, με δοτ., σε Ηρόδ. **2.** απρόσ., *οὐκ ἀπεχρᾶτο*, στον ίδ.· *ἀπεχρέετο*, με απαρ., στον ίδ. **B. I.**

1. Αποθ., *ἀποχράομαι*, Ιων. -χρέομαι, χρησιμοποιάω κάτι με τρόπο επωφελή για μένα, με δοτ. πράγμ. ή απόλ., σε Θουκ. **2.** καταχρώμαι, κάνω κακή χρήση,

Λατ. abuti, με δοτ., σε Δημ. **II.** με αιτ., καταναλίσκω, δαπανώ, φονεύω, αφανίζω, καταστρέφω, σε Θουκ.

ἀποχρήματος, -ον = *ἀχρήματος*· *ζημία ἀποχρήματος*, ποινή που δεν είναι χρηματική, ποινή που εκτίεται με αίμα, σε Αισχύλ.

ἀποχρώντως, επίρρ. από τη μτχ. ενεστ. του *ἀποχράω*, αρκετά, επαρκώς, σε Θουκ.

ἀπ-οχῶρόω, μέλ. -ώσω, ασφαλίζω με οχυρωματικά έργα, οχυρώνω· μεταφ., στη μτχ. Παθ. παρακ. *ἀπωχυρωμένος πρὸς τι*, αδιάφθορος, αδέκαστος σε κάτι, σε Πλάτ.

ἀπο-χωλεύω, μέλ. -σω, καθιστώ κάποιον εντελώς χωλό, κουτσό, σε Ξεν.

ἀπο-χωλόομαι, Παθ., γίνομαι εντελώς κουτσός, σε Θουκ.

ἀπο-χώννυμι, μέλ. -χώσω, φράζω το στόμιο ενός ποταμού με επιχωμάτωση, σε Ξεν.

ἀπο-χωρέω, μέλ. -ήσω και -ήσομαι· **I. 1.** απέρχομαι, απομακρύνομαι από έναν τόπο, αναχωρώ, με γεν., σε Αριστοφ. **2.** απόλ., απέρχομαι, αναχωρώ, σε Ευρ.· αποσύρομαι, υποχωρώ, οπισθοχωρώ, σε Θουκ., Ξεν.· *ἀποχωρέω εἷς τι*, καταφεύγω σε κάτι, σε Δημ. **3.** *ἀποχωρέω ἐκ...*, εγκαταλείπω κάτι, αποσύρομαι από αυτό, δηλ. το αφήνω, το παρατώ, σε Ξεν. **II.** διέρχομαι από τα σπλάχνα, λέγεται για τις εκκρίσεις του σώματος, στον ίδ.· ομοίως, *τὰ ἀποχωροῦντα*, οι εκκρίσεις, στον ίδ.

ἀποχώρησις, -εως, ἡ, αναχώρηση, απόσυρση, υποχώρηση, σε Ηρόδ., Θουκ.· τόπος καταφυγής ή μέσα ασφαλείας, σε Ηρόδ.

ἀπο-χωρίζω, Αττ. μέλ. -ῖω, διαχωρίζω ή ξεχωρίζω από, *τι ἀπό τινος*, σε Πλάτ.

ἀπόχωσις, -εως, ἡ (ἀποχώννυμι), απόφραξη ενός ποταμού με επιχωμάτωση, σε Πλούτ.

ἀπο-ψάω, μέλ. -ήσω, παρατ. *ἀπέψην*, αόρ. *ἀ΄ ἀπέψησα*· **I.** με αιτ. πράγμ., αποσφουγγίζω, σε Ευρ. — Μέσ., σφουγγίζω ή αποξέω κάτι από πάνω μου, σε Αριστοφ. **II.** με αιτ. προσ., καθαρίζω σφουγγίζοντας — Μέσ., σφουγγίζομαι, σκουπίζω τη μύτη μου, στον ίδ.· επίσης, *ἀποψάω τήνχειρα εἷς τι*, σε Ξεν.

ἀπο-ψεύδομαι, Παθ., διαψεύδομαι εντελώς από κάτι, εξαπατώμαι, σφάλλω, αποτυγχάνω σε, με γεν., σε Πλούτ.

ἀπο-ψηφίζομαι, Αττ. μέλ. -ῖομαι· αποθ.· **I. 1.** απαλλάσσω με την ψήφο μου κάποιον από μια κατηγορία θανάτου, τον αθώνω, *ἀποψηφίζεσθαι τινος*, απαλλάσσω κάποιον από την ποινή του θανάτου με την ψήφο μου, αρνούμαι να τον καταδικάσω σε θάνατο, αντίθ. προς το *καταψηφίζεσθαι*, σε Λυκούργ.· εξού, *ἀποψηφίζομαί τινος*, απαλλάσσω, δηλ. αθώνω με την ψήφο μου κάποιον που κατηγορείται για κάτι, σε Δημ. κ.λπ.· απόλ., ρίχνω αθωωτική ψήφο, σε Πλάτ. **2.** στερώ κάποιον από τα πολιτικά του δικαιώματα με την ψήφο μου ως μέλος του δήμου, σε Δημ. — Παθ., έχω στερηθεί τα πολιτικά μου δικαιώματα, στον ίδ. **II.** με αιτ. πράγμ., λέγεται για δικαστές, *ἀποψηφίζομαι γραφήν*, ψηφίζω εναντίον της αποδοχής μιας κατηγορίας, σε Αισχίν. **III.** *ἀποψηφίζομαι μὴ ποιεῖν τι*, ψηφίζω κατά της εκτέλεσης κάποιου πράγματος, σε Ξεν.

ἀπο-ψιλώω, μέλ. -ώσω, **I.** απογυμνώνω, σε Ηρόδ. **II.** με γεν., απογυμνώνω, αποστερώ κάποιον από κάτι, σε Αισχύλ.

ἄποψις, -εως, ἡ (ἀπόψομαι), μέλ. του *ἀφοράω*· **1.** θέα, θέαμα, ενατένιση, σε Ηρόδ. **2.** υψηλό σημείο ή πύργος απ' όπου έχει κάποιος πανοραμική θέα, σε Πλούτ.

ἀποψύχω[ῦ], μέλ. -ζω — Παθ. αόρ. *ἀ΄* και *β΄ ἀπεψύχθην και ἀπεψύχην [ῦ]*· **I. 1.** παύω να αναπνέω, σταματάει η αναπνοή μου, λιποθυμώ, σε Ομήρ. Οδ., Κ.Δ. **2.** με αιτ., *ἀπεψυξεν βίον*, εξέπνευσε, άφησε την τελευταία του πνοή, πέθανε, σε Σοφ.· απόλ., όπως το *ἀποπνέω*, Λατ. exspiro, εκπνέω, πεθαίνω, σε Θουκ. **II. 1.** καθιστώ κάτι ψυχρό, ψυχραίνω — Παθ., *ἰδρῶ ἀπεψύχοντε χιτώνων*, στέγνωσε ο ιδρώτας από τους χιτώνες τους (καθώς στράφηκαν προς τη μεριά του ανέμου), σε Ομήρ. Ιλ.· *ἰδρῶ ἀποψυχθείς*, στο ίδ.· μεταφ., *ἀπεψυγμένοι*, ψυχροί ως προς τη συμπεριφορά τους, αδιάφοροι, σε Αριστ. **2.** απρόσ., *ἀποψύχει*, αρχίζει να κρυώνει ο καιρός, να ψυχραίνει ο άνεμος, σε Πλάτ.

ἀπαπαῖ, επιφών., σε Αριστοφ.· πρβλ. [ἀπαπαῖ](#), [ἀτταταῖ](#).

ἀπ-πέμψει, Επικ. συνηρ. αντί *ἀπο-πέμψει*.

ἀ-πρῶγία, ἢ (πράσσω), αδράνεια, ἔλλειψη ενέργειας ἢ δραστηριότητας, σε Πλούτ.

ἀπραγμοσύνη, ἢ, απομάκρυνση ἀπὸ τα πολιτικά πράγματα ἢ ἄλλες ενασχολήσεις, αγάπη γιὰ τὴν ἡρεμὴ ζωὴ, γιὰ τὴν ησυχία, νωχέλεια, αδράνεια, Λατ. otium, σε Αριστοφ., Ξεν.· λέγεται γιὰ τὶς πολιτείες ποὺ δὲν ἀναμειγνύονται σε ξένες πολιτικὲς υποθέσεις, σε Θουκ.

ἀ-πράγμων, -ον, I. αὐτὸς ποὺ ἀπέχει ἀπὸ τὶς διάφορες ενασχολήσεις, ποὺ δὲν εἶναι πολυπράγμων, ποὺ ἀπέχει ἀπὸ τὴν πολιτικὴ καὶ τὶς δημόσιες υποθέσεις, ἡρεμος καὶ φιλήσυχος ἄνθρωπος, ἀντίθ. πρὸς τὸ *πολυπράγμων* (ἀκαταπόνητος στο να ἀναμειγνύεται σε ποικίλες ξένες υποθέσεις), σε Αριστοφ., Θουκ. κ.λπ.· *πόλις ἀπράγμων*, ἡ πόλις ποὺ ἀπέχει ἀπὸ τὶς πολιτικὲς υποθέσεις ἄλλων πόλεων ἢ κρατῶν, σε Θουκ.· *τὸ ἄπραγμον* = Λατ. otium, στον ἰδ.· *τόπος ἀπράγμων*, τόπος ποὺ εἶναι ἀπαλλαγμένος ἀπὸ δικαστικὲς διαμάχες καὶ λοιπὲς ἐρίδες, σε Αριστοφ. **II.** λέγεται γιὰ πράγματα, αὐτὸς ποὺ δὲν προξενεῖ ἐνόχληση ἢ πόνον, σε Ξεν.· ὁμοίως, ἐπίρρ. -μόνωσ, ἀμέριμνα, χωρὶς κόπο, σε Θουκ.

ἀπρακτέω, μέλ. -ήσω· **I.** ἀπέχω ἀπὸ κάθε ἐργασία, μένω ἀργός, αδρανής, σε Αριστ. **II.** δὲν ἀποκομίζω κανένα ὄφελος, δὲν κερδίζω τίποτε, *παρά τινος*, σε Ξεν.

ἄ-πρακτος, Ἰων. **ἄ-πρηκτος, -ον, I. 1.** Ἐνεργ., αὐτὸς ποὺ δὲν κάνει ἀπολύτως τίποτε, ἀναποτελεσματικὸς, ἀνωφελής, σε Ομήρ. Ἰλ., Δημ. **2.** λέγεται γιὰ πρόσωπα, ἀνεπιτυχής, ἀποτυχημένος, *ἄπρηκτος νέεσθαι*, Λατ. re infecta, σε Ομήρ. Ἰλ.· καὶ στους πεζοὺς συγγραφεῖς, *ἄπρακτον ἀπιέναι, ἀπελθεῖν, ἀποχωρεῖν*, σε Θουκ.· *ἄπρακτον γίνεσθαι*, δὲν ἀποδοκιμάζω, δὲν ἐπωφελοῦμαι σε τίποτε, στον ἰδ.· *ἄπρακτον ἀποπέμπειν τινά*, στον ἰδ.· ἐπίρρ. -τως, ἀνεπιτυχώς, στον ἰδ. **II. 1.** Παθ., αὐτὸς γιὰ τὸν ὁποῖο δὲν μπορεῖ νὰ γίνεῖ τίποτε, αὐτὸς ποὺ προκαλεῖ ἀμηχανία γιὰ τὸ τι πρέπει νὰ γίνεῖ, σε Ομήρ. Ὀδ. **2.** αὐτὸς ποὺ δὲν εἶναι δυνατόν νὰ γίνεῖ, ἀδύνατος, ἀπραγματοποιήτος, σε Θέογν. **3.** αὐτὸς ποὺ δὲν ἐγίνε, ποὺ ἐγκαταλείφθηκε ἀτέλεστος, σε Ξεν. **4.** με γεν., *μαντικῆς ἄπρακτος ὑμῖν*, ἀπρόσβλητος, ἀνέγγιχτος ἀπὸ τὴ μαντικὴ σας τέχνη, σε Σοφ.

ἀπραξία, ἢ, I. 1. ἀποχὴ ἀπὸ ὁποιαδήποτε πράξης, αδράνεια, σε Ευρ., Πλάτ. **2.** ἀνάπαυλα ἀπὸ τὴν ἐργασία, ἀργία, ἀνάπαυση· στον πληθ., διακοπές, ἡμέρες ποὺ δὲν εἶναι ἐργάσιμες, σε Πλούτ. **II.** ἔλλειψη ἐπιτυχίας, ἀποτυχία, σε Αἰσχίν.

ἀπρᾶσία, ἢ, ἔλλειψη ἀγοραστῶν, τὸ νὰ μὴ γίνεταὶ οὔτε μὴ πώληση, σε Δημ.

ἄ-πρᾶτος, -ον (πιπράσκω), αὐτὸς ποὺ μένει ἀπούλητος, αὐτὸς τὸν ὁποῖο δὲν μπορεῖ κάποιος νὰ πουλήσει, σε Αἰσχίν.

ἀπρέπεια, ἢ, ἀνάρμοστη συμπεριφορὰ, ἀκοσμία, ἔλλειψη εὐπρέπειας, ἀσχημοσύνη, σε Πλάτ.

ἀπρεπής, -ές (πρέπω)· **I.** ἀνάρμοστος, ἀναιδής, ἀκοσμος, αὐτὸς ποὺ στερεῖται εὐπρέπειας, σε Θουκ. κ.λπ.· *τὸ ἀπρεπές* = *ἀπρέπεια*, στον ἰδ.· ἐπίρρ. -πῶσ, ποιητ. -πέωσ, σε Ομηρ. Ὑμν., Πλάτ. **II.** λέγεται γιὰ πρόσωπα, αἰσχρὸς, ἀνυπόληπτος, σε Θεόκρ.

ἀπρεπῆ, ἢ, ποιητ. ἀντί *ἀπρέπεια*, ἀσχημοσύνη, σε Ἀνθ.

ἀ-πρήϊντος, -ον, Ἀττ. **ἀπρα-** (*πραῖνω*), ἀδιάλλακτος, ἀμείλικτος, σε Ἀνθ.

ἀ-πρῖάτην[ᾶ], (*πρίασθαι*), ἐπίρρ., χωρὶς καταβολὴ χρημάτων ἢ λύτρων, σε Ὀμηρ. (Ὡς πρὸς τὸν τύπο ὅμοιο πρὸς τὸ *μάτην*).

ἄ-πριγδα, = *ἀπρίζ*, σε Αἰσχύλ.

ἀπρικδό-πληκτος, -ον, αυτός που πλήττεται αδιαλείπτως, σε Αισχύλ.
ἀ-πρίξ, επίρρ. (α *αθροιστικό* και *πρίω*), με κλειστά, σφιγμένα τα δόντια, Λατ. mordicus· εξού, σταθερά, σφιχτά· *ἀπρίξ συλλαβεῖν*, σε Σοφ.
ἀ-προαίρετος, -ον, αυτός που δεν έχει προκαθορισμένο σκοπό, όχι εσκεμμένος, χωρίς πρόθεση, λέγεται για πράξεις, σε Αριστ.
ἀ-προβούλευτος, -ον (προβουλεύω), **I. 1.** αυτός που δεν έχει προσχεδιασθεί, δεν έχει προαποφασισθεί, δεν έχει προμελετηθεί, σε Αριστ. **2.** αυτός που δεν έχει υποβληθεί στη *βουλήν*, σε Δημ. **II.** Ενεργ., αυτός που ενεργεί χωρίς προμελέτη, σε Αριστ.· επίρρ. -τως, σε Πλάτ.
ἀ-πρόβουλος, -ον = *ἀπροβούλευτος*, αυτός που ενεργεί ή γίνεται χωρίς προμελέτη· επίρρ. -λως, απερίσκεπτα, σε Αισχύλ.
ἀ-πρόθυμος, -ον, αυτός που δεν διαθέτει ζήλο ή δεν είναι έτοιμος, απaráσκευος, ανέτοιμος, διστακτικός, σε Ηρόδ., Θουκ.
ἀ-προϊδής, -ές (προϊδεῖν), απρόβλεπτος, απρόοπτος, σε Ανθ.
ἄ-προικος, -ον (προίξ), αυτός που δεν έχει μερίδιο σε κάτι ή σε προίκα· *ἄπροικον τὴν ἀδελφὴν διδόναι*, παντρεύω την αδελφή μου χωρίς να την έχω προικίσει, σε Ισαίο.
ἀ-προμήθεια, ἡ, η έλλειψη προνοητικότητας, η απρονοησία, σε Πλάτ.
ἀ-προμηθής, -ές, αυτός που δεν προνοεί για κάτι, απρονόητος, απερίσκεπτος.
ἀ-προνόητος, -ον (προνοέομαι)· **I.** αυτός που έγινε χωρίς προμελέτη, αιφνίδιος· *ἀκρασία*, σε Αριστ. **II.** Ενεργ., αυτός που δεν προνοεί, απερίσκεπτος, σε Ξεν.· επίρρ. -τως, στον ίδ.
ἀ-προοιμίαςτος, -ον (προοίμιον), αυτός που δεν έχει προοίμιο, ο χωρίς πρόλογο, σε Λουκ.
ἀ-πρόοπτος, -ον (προόψομαι, μέλ. του προοράω), απρόβλεπτος, αυτός τον οποίον δεν μπορεί κάποιος να προβλέψει, σε Αισχύλ.
ἀ-πρόσβάτος, Δωρ. **ἀ-ποτίβατος, -ον**, απρόσιτος, απροσπέλαστος, άβατος, σε Σοφ.
ἀ-προσδεής, -ές, αυτός που δεν έχει ανάγκη από περισσότερα ή που δεν έχει ανάγκη κάτι, σε Λουκ.
ἀ-προσδιόνυσος, -ον, ασύμβατος, ακατάλληλος για τον εορτασμό του Διονύσου· εξού, άσχετος, άτοπος, σε Κικ., Λουκ.
ἀ-προσδόκητος, -ον· **I.** απρόοπτος, αυτός που δεν περίμενε κάποιος ότι θα συμβεί, αιφνίδιος, αδόκητος, σε Αισχύλ. κ.λπ.· *ἔξ ἀπροσδοκήτου*, Λατ. necopinato, σε Ηρόδ.· ομοίως, επίρρ. -τως, σε Θουκ. **II.** Ενεργ., αυτός που δεν περιμένει κάτι, αδαής, απροετοιμίαςτος για ένα συμβάν, στον ίδ.
ἀ-προσηγορία, ἡ, έλλειψη συναναστροφής που πραγματοποιείται με τη συζήτηση, με τη συνομιλία, σε Αριστ.
ἀ-προσήγορος, -ον, αυτός που δεν είναι ευπροσήγορος, ομιλητικός· απρόσιτος, αγριωπός, σε Σοφ.
ἀ-πρόσικτος, -ον, ακατόρθωτος, ανέφικτος, σε Πίνδ.
ἀ-πρόσιτος, -ον, απλησίαστος, απροσπέλαστος, σε Πλούτ.
ἀ-πρόσκεπτος, -ον (προ-σκοπέω)· **I.** απρόβλεπτος, απρόοπτος, αυτός που έγινε χωρίς να προηγηθεί ιδιαίτερη σκέψη, σε Ξεν. **II.** Ενεργ., αυτός που δεν είναι προνοητικός, απερίσκεπτος, σε Δημ.
ἀ-πρόσκλητος, -ον (προσκαλέω), λέγεται για δίκη, καταγγελία για την υποστήριξη της οποίας δεν εκδόθηκε καμία κλήτευση μαρτύρων, σε Δημ.
ἀ-πρόσκοπος, ον (προσκόπτω), **I.** άμεμπτος, άπταιστος, σε Κ.Δ. **II.** αυτός που δεν δίνει δικαιώματα, αφορμή σκανδάλου, στο ίδ.
ἀ-πρό-σκοπος, -ον, = *ἀπρόσκεπτος*, σε Αισχύλ.

ἄ-πρόσμᾶχος, -ον (προσμάχομαι), ακαταγώνιστος, ακαταμάχητος, σε Σοφ.
ἄ-πρόσμικτος, -ον (προσμίγνυμι), αυτός που δεν έρχεται σε επαφή, σε επικοινωνία με άλλους, αυτός που δεν έχει συναναστροφές, άφιλος, με δοτ., σε Ηρόδ.

ἄ-πρόσοιστος, -ον (προσοίσω, μέλ. του προσφέρω), ακαταμάχητος, αυτός στον οποίο δεν μπορεί κάποιος να εναντιωθεί, να προβάλλει αντίσταση, σε Αισχύλ.

ἄ-προσ-όμιλος, -ον, ακοινωνήτος, αντικοινωνικός, δύστροπος, σε Σοφ.

ἄ-προσπέλαστος, -ον (προσπελάζω), απρόσιτος, απλησίαστος, σε Στράβ., Πλούτ.

ἄ-προστυᾶσίουγραφή, ἡ (προστυᾶτης), στην αρχαία Αθήνα, η καταγγελία εναντίον ενός μέτοικου (μέτοικος), επειδή δεν διάλεξε ως προστάτη κάποιον από τους Αθηναίους πολίτες, σε Δημ.

ἄ-πρόσφορος, -ον, ακατάλληλος, ασύμφορος, αυτός που εγκυμονεί κινδύνους, σε Ευρ.

ἄ-προσωπόληπτος, -ον (προσωπολήπτης), αυτός που δεν μεροληπτεί υπέρ συγκεκριμένων προσώπων, αμερόληπτος, αδέκαστος· επίρρ. -τως, χωρίς μεροληψία προς το πρόσωπο κάποιου, σε Κ.Δ.

ἄ-πρόσωπος, -ον (πρόσωπον), αυτός που δεν έχει πρόσωπο, δηλ. που δεν έχει όμορφο πρόσωπο, δύσμορφος, σε Πλάτ.

ἄ-προτίμαστος, Δωρ. αντί ἄ-πρόσμαστος (προσμάσσω), άθικτος, ανέγγιχτος, αμόλυντος, σε Ομήρ. Ιλ.

ἄ-προφάσιστος[ᾶ], -ον (προφασίζομαι), αυτός που δεν προβάλλει καμία πρόφαση, καμία δικαιολογία, αυτός που δεν έχει δισταγμούς, σε Θουκ., Ξεν.· επίρρ. -τως, απροκάλυπτα, χωρίς υπεκφυγές, εντίμως, σε Θουκ.

ἄ-προφύλακτος, -ον (προφύλάσσομαι), αυτός από τον οποίο δεν προφυλάχθηκε κάποιος, απρόοπτος, αιφνίδιος, σε Θουκ.

ἄ-πταιστος, -ον (πταιῖω), αυτός που δεν σκοντάφτει σε εμπόδια· ἄπταιστότερος, ο λιγότερο ευεπίφορος ή επιρρεπής στο να σκοντάφτει, σε Ξεν.

ἄ-πτερος, -ον (πτερόν)· **I.** αυτός που δεν έχει φτερά, άπτερος· στη φράση, τῆ δ' ἄπτερος ἔπλετο μῦθος, τα λόγια προς εκείνη δεν είχαν φτερά, δηλ. δεν πέταξαν μακριά αλλά παρέμειναν, εντυπώθηκαν στην ψυχή της, σε Ομήρ.

Οδ.· ἄπτερα ποιήματα, η πτήση χωρίς φτερά, δηλ. η ταχύτατη κίνηση, σε Αισχύλ. **II. 1.** αυτός που στερείται φτερώματος, λέγεται για τις Άρπυιες, στον ίδ.· λέγεται για βέλη, σε Ηρόδ. **2.** λέγεται για νεοσσούς, κλωσσόπουλα, αυτός που δεν έχει αποκτήσει ακόμη φτέρωμα που δεν έχει βγάλει φτερά, σε Ευρ.· μεταφ., φάτις ἄπτερος, φήμη, είδηση που δεν έχει αποκτήσει φτερά, δηλ. είναι ανεπιβεβαίωτη, σε Αισχύλ.

ἄ-πτῆν, -ῆνος, ὁ, ἡ (πτηνός)· **I.** αυτός που δεν έχει αποκτήσει ακόμη φτερά, νεοσσός, κλωσσόπουλο, λέγεται για νεοσσούς, σε Ομήρ. Ιλ. **II.** αυτός που δεν έχει πτερύγια, σε Αριστοφ.

ἄ-πτο-επής, -ές (α στερητικό και πτοέω, ἔπος), αυτός που δεν πτοείται όταν μιλάει, που δεν μασάει τα λόγια του, σε Ομήρ. Ιλ.

ἄ-πτόλεμος, -ον, ποιητ. αντί ἀπόλεμος.

ἄπτός, -ῆ, -όν, αυτός που υπόκειται στην αίσθηση της αφής, που μπορεί κάποιος να ψαύσει, σε Πλάτ.

ἄπτω (√ΑΠ και √ΑΦ), μέλ. ἄψω, αόρ. α' ἦψα — Παθ., παρακ. ἦμμαι, Ιων. ἄμμαι (βλ. [ἔαφθη](#)) — Μέσ. μέλ. ἄψομαι, με Παθ. παρακ. ἦμμαι·

A. I. 1. στερεώνω, προσαρμύζω, δένω σφιχτά, σε Ομήρ. Οδ., Ευρ. **2.**

συνάπτω, συμμετέχω, χορόν, σε Αισχύλ.· *πάλην τινί ἄπτειν*, αγωνίζομαι στην

πάλη εναντίον κάποιου, στον ίδ. **Π.** Μέσ., **1.** συνάπτομαι, προσκολλώμαι, εξαρτώμαι από κάποιον, κρατώ κάποιον, σφίγγω, αγγίζω, με γεν., *ἄψασθαι γούνων*, ως κέτης, σε Ομήρ. Οδ.· ἔτσι, *ἄψασθαι γενείου*, στο ίδ.· *ἄπτεσθαι νηῶν*, σε Ομήρ. Ιλ. κ.λπ.· απόλ., φθάνω, αγγίζω το στόχο μου, στο ίδ. **2.** εμπλέκομαι, συμμετέχω, με γεν., *βουλευμάτων*, σε Σοφ.· *πολέμου*, σε Θουκ.· *ἡμίμενος φόνου*, μπλεγμένος σε..., σε Πλάτ.· αλλά, *ἄπτεσθαι τῶν λόγων*, απορρίπτω, αμφισβητώ το επιχείρημα κάποιου, στον ίδ.· *τούτων ἦψατο*, άγγιξε, πραγματεύτηκε αυτά τα ζητήματα, σε Θουκ. **3.** εφορμώ, επιτίθεμαι, προσβάλλω εχθρικές θέσεις, σε Ηρόδ., Αισχύλ. κ.λπ. **4.** αγγίζω, επιδρώ, επενεργώ, *ἄλγοσούδεν ἄπτεται νεκρῶν*, σε Αισχύλ. κ.λπ. **5.** προσλαμβάνω με τις αισθήσεις, αντιλαμβάνομαι, εννοώ, σε Σοφ., Πλάτ. **6.** φθάνω, αγγίζω, αποκτώ, καταλαμβάνω, σε Πλάτ., Ξεν. **Β. 1.** Ενεργ. επίσης, ανάβω, βάζω φωτιά, καίω, σε Ηρόδ., Θουκ. — Παθ., με Μέσ. μέλ. καίγομαι, παίρνω φωτιά, σε Ομήρ. Οδ., Ηρόδ. **2.** *ἄπτειν πῦρ*, ανάβω φωτιά, σε Ευρ. — Παθ., *ἄνθρακες ἡμίμενοι*, πυρωμένα κάρβουνα, σε Θουκ.

ἄ-πτώς, -ῶτος, ὅ, ἡ (πίπτω), αυτός που δεν πέφτει, που δεν υπόκειται ή δεν είναι επιρρεπής σε πτώση ή σε αποτυχία, σε Πλάτ.

ἄ-πύλωτος, -ον (πύλω), αυτός που δεν είναι ασφαλισμένος με θύρες, σε Ξεν.

ἄ-πύργωτος, -ον (πυργώ), αυτός που δεν έχει περιβληθεί με πύργους, ανοχύρωτος, σε Ομήρ. Οδ.

ἄ-πῦρος, ὅ (πῦρ), αυτός που δεν έχει φωτιά, δεν καίει, λέγεται για μαγειρικά αγγεία και τρίποδες που δεν έχουν μπει ακόμη στη φωτιά, καινούριος, αμεταχείριστος, ολοκαίνουριος, σε Ομήρ. Ιλ.· αυτός που δεν έχει φωτιά, δηλ. κρύος, ανήλιος, ψυχρός, *οἶκος*, σε Ησίοδ.· *ἄπυρον χρυσίον*, χρυσός που δεν έχει λιώσει στο καμίνι, δηλ. ακατέργαστος, σε Ηρόδ.· *ἄπυρα ἱερά*, θυσίες κατά τη διάρκεια των οποίων δεν γινόταν χρήση φωτιάς, σε Πίνδ.· στον Αισχύλ. όμως, θυσίες που είναι ανάξιες για το ιερό πυρ, ανόσιες θυσίες ή θυσίες που δεν προσφέρθηκαν λόγω αμέλειας· *ἄπυρος ἄρδις*, αιχμή του βέλους που δεν έχει χαλκευθεί στη φωτιά, δηλ. το κεντρί της αλογόμυγας, σε Αισχύλ.

ἄ-πύρωτος[ῦ], -ον (πῦρώ), αυτός που δεν έχει εκτεθεί ακόμη στη φωτιά, σε Ομήρ. Ιλ.

ἄ-πυστος, -ον (πυνθάνομαι), I. αυτός για τον οποίο κανείς δεν άκουσε κάτι, σε Ομήρ. Οδ.· *ἄπυστα φωνῶν*, μιλώντας χαμηλόφωνα ώστε να μην μπορεί κανένας να ακούσει, σε Σοφ. **II.** Ενεργ., αυτός που δεν έχει ακούσει ή πληροφορηθεί κάτι, απληροφόρητος, σε Ομήρ. Οδ.· με γεν., στο ίδ.

ἄπύω, Δωρ. αντί *ἡπύω*.

ἄπφύς, -ύος, ὅ, λέξη που εκφράζει τρυφερότητα και χρησιμ. από τα παιδιά όταν προσφωνούν ή μιλούν στον πατέρα τους, μπαμπάκας, σε Θεόκρ.

ἄπ-φδός, -όν (φδῆ), παράφωνος, ο εκτός μουσικού τόνου, σε Ευρ., Λουκ.

ἄπωθεν, επίρρ., **1.** από μακριά, σε Σοφ., Ευρ. **2.** με γεν., μακριά από, σε Ευρ., Θουκ.

ἄπ-ωθέω, μέλ. *ἀπόσω*, αόρ. *ἀπέωσα*. **1.** σπρώχνω πίσω, ωθώ πίσω, σε Ομήρ. Ιλ.· αποδιώχνω, εκδιώκω, σε Θουκ. — Μέσ., διώχνω μακριά από εμένα, εκβάλλω, σε Όμηρ.· με γεν., αποκρούω, διώχνω μακριά από έναν τόπο· και στη Μέσ., αποδιώχνω από κοντά μου, αποβάλλω, εξορίζω, εκτοπίζω, σε Όμηρ., Ηρόδ. κ.λπ. **2.** λέγεται για τον άνεμο, εκτρέπω κάποιον από την πορεία του, παροδηγώ, παραπλανώ, σε Ομήρ. Οδ.· ομοίως και στη Μέσ., στο ίδ. **3.** στη Μέσ. επίσης, απορρίπτω, αποποιούμαι, αρνούμαι να δεχθώ, σε Ηρόδ., Αττ.· *ἀπωθέω δουλосύνην*, αποτινάζω τη δουλία, σε Ηρόδ.

ἀπόλεια, ἡ (ἀπόλλυμι), σε Κ.Δ.

ἀ-πώμαστος, -ον (πῶμα), αυτός που δεν έχει πῶμα ἢ καπάκι, σε Βάβρ.

ἀπόμοτος, -ον (ἀπόμνυμι) · I. αυτός τον οποίο έχει αρνηθεί κάποιος παίρνοντας ὄρκο, αυτός για τον οποίο έχει αποφανθεί κάποιος ὅτι εἶναι ανέφικτος παίρνοντας ὄρκο· *βροτοῖσιν οὐδέν ἐστ' ἀπόμοτον*, σε Σοφ. **II.** λέγεται για πρόσωπα, αυτός που έχει δεσμευτεί με ὄρκο να μην πράξει κάτι, στον ἰδ.

ἀπ-ῶσαι, απαρ. αορ. α' του *ἀπωθέω*.

ἄπωσις, -εως, ἡ (ἀπωθέω), ἀπόθηση, ἀπέλαση, ἀπόκρουση, εκτοπισμός, σε Θουκ.

ἀπωστέον, ρημ. επίθ. του *ἀπωθέω*, αυτό που πρέπει κάποιος να ἀπωθήσει, να απορρίψει, σε Ευρ.

ἀπωστός, -ή, -όν (ἀπωθέω), **I.** αυτός που έχει εκδιώχθει ἢ ἀπελαθεί ἀπό ἕναν τόπο, με γεν., σε Ηρόδ., Σοφ. **II.** αυτός τον οποίο μπορεί κάποιος να εκδιώξει, να εκτοπίσει, σε Ηρόδ.

ἀπωτάτω, υπερθ. επιρ. του *ἄπωθεν*, στη μέγιστη δυνατή ἀπόσταση ἀπό, τινός, σε Δημ.

ἀπωτέρω, συγκρ. επίρρ. του *ἄπωθεν*, πιο μακριά ἀπό, σε Σοφ. κ.λπ.· παροιμ., *ἀπωτέρω ἠγόνυ κνήμα*, σε Θεόκρ.

ἄρᾶ, Επικ. **ῥά** (εγκλ.) και προ συμφώνου *ἄρ*· συμπερασματικό μόριο·

A. Επικ. χρήση· **I. 1.** τότε, ἀμέσως, παρευθύς· *ὡςφάτο, βῆ δ' ἄρ' ὄνειρος*, σε Ομήρ. Ιλ.· κατόπιν, ἀκολουθῶς, ὕστερα· *οἱ δ' ἄρ' Ἀθήνας εἶχον*, στο ἰδ. **2.** ὅταν ἡ προσοχή στρέφεται σε κάτι ἐκπληκτικό, *τὸν τρεῖς μὲν ἐπιρρήσεσκον τῶν ἄλλων, Ἀχιλλεὺς δ' ἄρ' ἐπιρρήσεσκε καὶ οἶος*, τρεῖς συνηθισμένοι ἄνδρες ἀπαιτοῦνταν για να γίνει αυτό, ἀλλὰ ο Ἀχιλλέας, δώστε προσοχή! το ἔκανε μόνος του, στο ἰδ. **3.** για να ἐξηγήσει κάτι που προηγήθηκε, *εἰ μὴ ὑπερφίαλον ἔπος ἔκβαλε, φῆ ῥ' ἀέκητι θεῶν φευγέειν*, εἴαν δεν εἶχε εκστομίσει ἀσεβῆ λόγο, γιατί εἶπε ὅτι..., στο ἰδ.· ὁμοίως, το *ἄρα* καθιστά πιο ἐμφατική την ἀναφ. ἀντων., *ἐκ δ' ἔθορε κλῆρος, ὃν ἄρ' ἤθελον αὐτοί*, ἀκριβῶς αὐτόν που..., αὐτόν τον συγκεκριμένο που..., στο ἰδ. **B.** Αττ. χρήση, παρεμφερές με το *οὖν*, λοιπόν, ἐπομένως· με ἠπιότερη σημασία, *μάτην ἄρ' ἤκομεν*, ὥστε λοιπόν ἔχουμε ἐρθει μάταια, σε Σοφ.· *εἰκότως ἄρα οὐκ ἐγίνετο*, σε Ξεν.· σε ἐρωτημ. φράσεις, για να εκφράσει την ἀγωνία αὐτοῦ που ρωτᾶει, *τίς ἄρ' ῥύσεται*; μα ποιος λοιπόν θα σώσει; σε Αισχύλ. **Γ.** ΘΕΣΗ: το *ἄρα* δεν τίθεται ποτέ στην ἀρχὴ πρότασης, πρβλ. **οὖν**· Λατ. *igitur*.

ἄρᾶ; ἐρωτημ. μόριο, ἰσχυρότερος τύπος ὡς προς τη θέση του τόνου και τη σημασία του *ἄρα*· **1.** ὅταν τίθεται στον λόγο μόνο του, συνήθως ἀναμένει ἀρνητική ἀπάντηση, ὅπως το Λατ. *num?* σε Αττ.· ὁμοίως, *ἄρα μή*; Λατ. *num vero?* σε Αισχύλ.· ὅταν ἀναμένεται καταφατική ἀπάντηση, χρησιμοποιεῖται το *ἄρ' οὐ*; *ἄρ' οὐχί*; Λατ. *nonne vero?* σε Σοφ. κ.λπ. **2.** στον πεζό λόγο, το *ἄρα* σχεδόν πάντοτε τίθεται στην ἀρχὴ πρότασης.

ἄρά, Ἰων. **ἀρή, ἡ**· **I.** ευχή, προσευχή, σε Ομήρ. Ιλ., Ηρόδ. **II. 1.** ἐπὶ κληση του κακοῦ, της θείας δίκης, κατάρρα, καταλαλιά, κατὰ κανόνα στον πληθ., σε Ομήρ. Ιλ., Τραγ. **2.** ἀποτέλεσμα κατάρρας, ὄλεθρος, καταστροφή· *ἀρῆν και λοιμὸν ἀμῦναι*, σε Ομήρ. Ιλ. **III.** ἡ *Ἀρά* προσωποποιήθηκε ὡς ἡ θεά του ολέθρου και της ἐκδίκησης, Λατ. *Dira*, σε Σοφ. [*ἄρ*- κατὰ κανόνα στην Επικ.· στην Αττ. πάντοτε *ἄρ*-].

ἄρᾶβέω, μέλ. -ήσω (*ἄραβος*), κάνω θόρυβο, ηχώ ὡς κλαγγή, παράγω, ἦχο, κροτώ, κροταλίζω, λέγεται για τον οπλισμό σε Ομήρ. Ιλ.· λέγεται για τα δόντια, τρίζω, σε Θεόκρ.

Ἀραβία, ἡ, η Αραβία, η περιοχή της Αραβίας, σε Ηρόδ.: ποιητ. **Ἀραβία**, σε Θεόκρ.: **Ἀράβιος**, -α, -ον, αυτός που κατάγεται ή προέρχεται από την Αραβία, σε Ηρόδ.: επίσης -ικός, -ή, -όν, σε Πλούτ.

ἄραβος, ὁ, τρίξιμο ή ήχος που παράγει το τρίξιμο των δοντιών, σε Ομήρ. Ιλ. (ηχομιμ. λέξη).

ἄραγμα, -ατος, τό (ἄράσσω), = το επόμ. *τυμπάνων ἄραγμα*, σε Ευρ.

ἄραγμός, ὁ (ἄράσσω), χτύπος, πάταγος, θόρυβος που παράγεται από σύγκρουση αντικειμένων, τριγμός, τρίξιμο, σε Αισχύλ.: *ἄραγμός πετρῶν*, πάταγος που προέρχεται από κατολίσθηση βράχων, σε Ευρ.: *στέρνων ἄραγμός*, χτυπήματα στήθους, στηθοκόπημα κατά τις θρηνοδίες, Λατ. planctus, σε Σοφ.

ἄραι, απαρ. αορ. α' του *αἴρω*.

ἄραίμην, ευκτ. Μέσ. αορ. α' του *αἴρω*.

ἄραϊός, -α, -ον και -ος, -ον (ἄρά)· **I. 1.** Παθ., αυτός στον οποίο απευθύνονται οι παρακλήσεις και οι ικεσίες· *Ζεὺς ἄραϊος = ἰκέσιος*, σε Σοφ. **2.** αυτός για τον οποίο κάποιος ευχήθηκε κάτι κακό, καταραμένος, αυτός που είναι επιβαρυνμένος από μια κατάρρα ή μεστός από τις κατάρρες που του έχουν απευθύνει, σε Αισχύλ.: *μ' ἄραϊον ἔλαβες*, με έδεσες με κατάρρα, με έχεις στην εξουσία σου αφού με καταράστηκες, σε Σοφ. **II.** Ενεργ., αυτός που καταριέται, που επιφέρει με τις κατάρρες τον όλεθρο σε οικογένεια ή πρόσωπο, με δοτ., σε Αισχύλ., Σοφ.

ἄραιός, -ά, -όν, αραιός, λεπτός, στενός, ελαφρός, λίγος, ισχνός, ψιλός, Λατ. tenuis, σε Όμηρ. (ἀγν. προέλ.).

ἄραίρηκα, αναδιπλ. τύπος του *ἤρηκα*, παρακ. του *αἰρέω*· **ἄραίρημαι**, Παθ.·

ἄραίρητο, γ' ενικ. Παθ. υπερσ.

ἄράμενος, μτχ. Μέσ. αορ. α' του *αἴρω*.

ἄραξί-χειρος, -ον (ἄράσσω), αυτός που κρούεται με το χέρι· *τύμπανα*, σε Αισχύλ.

ἄράομαι, Ιων. **ἄρέομαι**, μέλ. *ἄράσομαι* [ᾶ], Ιων. *ἀρήσομαι*· αόρ. α' *ἤρησάμην*· αποθ., (ἄρά) ποιητ. ρήμα. **1.** προσεύχομαι, απευθύνω προσευχή ή ικεσία σ' έναν θεό, με δοτ., σε Ομήρ. Ιλ.· με αιτ., επικαλούμαι, σε Ομήρ. Οδ. **2.** με αιτ. και απαρ., προσεύχομαι, ικετεύω να..., σε Ομήρ. Ιλ., Ηρόδ., Σοφ.· με απαρ. μόνο, εύχομαι να αποκτήσω ή να μου συμβεί αυτό ή εκείνο, σε Ομήρ. Οδ. **3.** εύχομαι κάτι για κάποιον, *τί τινι*, μερικές φορές με θετική σημασία, *ἄράομαι τινι ἀγαθά*, σε Ηρόδ.· συνήθως όμως με αρνητική σημασία, επιρρίπτω κατάρρα εναντίον κάποιου, *ἄρὰς ἄράομαι τινι*, σε Σοφ. κ.λπ.· χωρίς αιτ., καταριέμαι κάποιον, σε Ευρ. **4.** με απαρ., εύχομαι παίρνοντας ιερό όρκο, ορκίζομαι, κάνω τάμα ότι θα..., *ἤρήσατο ῥέξειν*, σε Ομήρ. Ιλ.

ἄρᾶρε, γ' ενικ. αμτβ. παρακ. του *ἀραρίσκω*.

ἄρᾶρε, ποιητ. γ' ενικ. αορ. β' του *ἀραρίσκω*.

ἄρᾶρίσκω (αναδιπλ. τύπος του *ἄρω), παρατ. *ἄρᾶρισκον*· οι υπόλοιποι χρόνοι σχημ. από το *ἄρω, δηλ.·

A. μτβ. αόρ. *ἤρσα*, Επικ. *ἄρσα*, αόρ. β' *ἤρᾶρον*, Ιων. *ἄρᾶρον*, απαρ. *ἀραρεῖν*, μτχ. *ἀρᾶρών* — Παθ. αόρ. α' *ἤρθην*, Επικ. γ' πληθ. *ἄρθεν*· **I.** ενώνω, συνάπτω, συνενώνω, τοποθετώ κάτι δίπλα σε κάτι άλλο, συμπυκνώνω, σε Ομήρ. Ιλ.· *ἄγγελσιν ἄρσον ἅπαντα*, να τοποθετήσεις καλά τα πάντα μέσα στα αγγεία, σε Ομήρ. Οδ. **II. 1.** συναρμόζω, αρμολογώ, χτίζω· *τοῖχον ἀραρεῖν λίθοισιν*, σε Ομήρ. Ιλ. **2.** παρασκευάζω, προετοιμάζω, επινοώ· *μνηστῆρσιν θάνατον ἀραρόντες*, σε Ομήρ. Οδ. **III. 1.** εφοδιάζω, παρέχω, εξοπλίζω, προμηθεύω κάτι· *νῆας ἄρσας ἐρέτησιν*, στο ίδ. **2.** κάνω κάτι ώστε να ευχαριστήσω

κάποιον, ικανοποιώ, χαροποιώ, ευνοώ, σε Πίνδ., Σοφ. **IV.** κάνω κάτι ώστε να ταιριάζει με τις προτιμήσεις κάποιου, να συμφωνεί με ό,τι τον ευχαριστεί, σε Ομήρ. **Ιλ. B.** αμτβ., παρακ. *ἄρᾶρα* με σημασία ενεστ., **Ιων.** *ἄρηρα*, **Επικ.** **μτχ.** *ἀρηρώς*, με **θηλ.** *ἀρηρυῖα* και (χάριν του μέτρου) *ἀρᾶρυῖα*. **Επικ.** υπερσ. *ἀρήρειν, ἠρήρειν*, με σημασία παρατ.· από Παθ. τύπους συναντάμε μόνο τη **μτχ.** **Επικ.** **αορ.** β' *ἄρμενος, -η, -ον*. **I. 1.** συνάπτομαι στενά με, συμπυκνώνομαι, συσκευάζομαι, σε Όμηρ. **2.** είμαι δεσμευμένος, λέγεται για όρκους και την πίστη, σε **Τραγ.**· απόλ., *ἄραρε*, στερεώθηκε, συναρμόστηκε, προσαρμόστηκε, σε **Ευρ.** **II.** αρμόζομαι ή προσαρμόζομαι καλά ή στέρα, σε Όμηρ.· αρμόζω ή προσαρμόζομαι σε κάτι, με **δοτ.**, στον **ιδ.** **III.** είμαι εξοπλισμένος, προικισμένος, εφοδιασμένος με κάτι, με **δοτ.**, σε Ομήρ. **Ιλ.**· *κάλλει ἀραρώς*, προικισμένος με φυσική καλλονή, σε **Ευρ.** **IV.** είμαι αρμόδιος, κατάλληλος ή ταιριαστός, σύμφωνος με ή ευχάριστος σε, όπως το *ἀρέσκω*, σε Ομήρ. **Οδ.**, **Ησίοδ.**· ομοίως και η **Επικ. μτχ.** **Παθ.** **αορ.** β' *ἄρμενος, -η, -ον*. **1.** αυτός που αρμόζει, αρμόδιος, πρέπων, κατάλληλος για, με **δοτ.**, σε Ομήρ. **Οδ.**· απόλ., αρμόδιος, συμβατός, κατάλληλος, **Λατ.** *habilis*, σε Ομήρ. **Ιλ.** **2.** προετοιμασμένος, προπαρασκευασμένος, έτοιμος, σε **Ησίοδ.** **3.** αποδεκτός, ευπρόσδεκτος· *ἄρμενα πράξαις = εὖ πράξας*, σε Πίνδ.

ἀρᾶρότως, **επίρρ.** του *ἀρᾶρώς*, **μτχ.** παρακ. του *ἀραρίσκω*, συμπαγώς, στέρα, σφιχτά, δυνατά, σε **Αισχύλ.**, **Ευρ.**

ἀράσσω, **Αττ.** **-ττω**, ποιητ. παρατ. *ἀράσσεσκον*· μέλ. *ἀράζω*, **Δωρ.** *ἀραζῶ*· **αόρ.** α' *ἤραξα*, **Επικ.** *ἄραξα* — **Παθ.**, **αόρ.** α' *ἠράχθην*, **Επικ.** *ἀράχθην*· (*α ευφωνικό και ῥάσσω*, συγγενές του *ρήσσω*)· **I. 1.** χτυπώ, πλήττω με σφοδρότητα, φέρνω σε σύγκρουση, συντρίβω (ο Όμηρ. παραθέτει το ρήμα αυτό μόνο στα σύνθετα *ἀπ-, συν-ἀράσσω*)· λέγεται για άλογα, *όπλαῖς ἀράσσουσιν χθόνα*, σε Πίνδ.· *θύρας ἀράσσω*, χτυπώ με **μανία** την πόρτα, σε **Ευρ.**· *ἀράσσειν στέρνα, κρᾶτα*, χτυπώ το στήθος, το κεφάλι μου, κατά τις θρηνωδίες, **Λατ.** *plangere*, σε **Αισχύλ.**, **Ευρ.**· *ἄρασσε μᾶλλον*, χτύπα δυνατότερα, σε **Αισχύλ.**· *ἀράσσω ὄψεις, βλέφαρα*, σε **Σοφ.** **2.** με **δοτ.** τρόπον, *ἀράσσειν ὀνειδέσι κακοῖς*, χτυπώ, προσβάλλω κάποιον με **ύβρεις** και **λοιδορίες**, δηλ. τις εκστομίζω βάνανυσα, στον **ιδ.** **II.** **Παθ.**, καταρρίπτομαι πάνω σε, εκσφενδονίζομαι, *πρὸς τὰς πέτρας*, σε **Ηρόδ.**· *πέτραις*, σε **Αισχύλ.**

ἀρᾶτός, **Ιων.** **ἀρητός, -ή, -όν (ἀράομαι)**, **I.** καταραμένος, επικαράτατος, ολέθριος, σε Ομήρ. **Ιλ.**, **Σοφ.** **II.** αυτός για τον οποίο ευχήθηκε ή προσευχήθηκε κάποιος· *εξού, Ἄρητος, Ἄρητη* (με διαφοροποιημένο τονισμό) ως κύριο όνομα, αυτός για τον οποίον απευθύνθηκαν παρακλήσεις, όπως το **Εβραϊκό** κύριο όνομα **Σαμουήλ**, σε Όμηρ. [*ᾶρ-*, σε **Επικ.** *ἄρ-*, σε **Αττ.**].

ἀραχναῖος, -α, -ον, αυτός που αναφέρεται ή ανήκει σε αράχνη, σε **Ανθ.**

ἀράχνη, ή, **θηλ.** του *ἀράχνης*, **Λατ.** *aranea*, **I.** το **θηλυκό** έντομο αράχνη, σε **Αισχύλ.**, **Ανθ.** **II.** ιστός αράχνης, στον **ιδ.**

ἀράχνης, ό, το έντομο αράχνη, **Λατ.** *araneus*, σε **Ησίοδ.** (**αμφίβ. προέλ.**).

ἀράχνιον, τό, ιστός αράχνης, **Λατ.** *aranea*, σε Ομήρ. **Οδ.**, **Αττ.**

αράω (Α), = *ἀράομαι*, μόνο στο **Επικ.** **απαρ.** *ἀρήμεναι*, εύχομαι, προσεύχομαι, σε Ομήρ. **Οδ.**

ἀράω (Β), μέλ. *-ήσω*, αρχ. ρήμα *βλάβτω*, επιφέρω βλάβη· *ἀράσοντι*, **Δωρ.** **αντί** *ἀρήσουσι*, σε **Επιγρ.**· **μτχ.** **Παθ.** παρακ. *ἀρημένος = βεβλαμμένος*, καταπονημένος, ταλαιπωρημένος, σε Όμηρ.

ἀρβύλη[ῦ], ή, δυνατό και ανθεκτικό υπόδημα που έφτανε πάνω από τους αστραγάλους και το φορούσαν οι αγρότες, οι κυνηγοί, οι οδοιπόροι, οι ταξιδιώτες, σε **Αισχύλ.**, **Ευρ.** (**άγν. προέλ.**).

ἀρβύλις, -ίδος, ἦ, = το προηγ., σε Θεόκρ., Ανθ.

Ἀργαδεῖς, οἱ (*ἔργω), όνομα μιας από τις τέσσερις παλαιές φυλές της Αττικής, οι Εργάτες, σε Ευρ.

ἀργάεις, -εσσα, -εν, Δωρ. αντί *ἀργήεις*.

ἀργᾶλέος, -α, -ον (*ἄλγος*, όπως αν γραφόταν *ἀλγαλέος*)· **1.** επίπονος, οδυνηρός, τραχύς, δύσκολος, βαρύς, Λατ. *gravis*, σε Ομήρ. Ιλ., Αριστοφ.· *ἀργαλέον ἐστί*, με δοτ. και απαρ., μου είναι δύσκολο να κάνω κάτι, σε Όμηρ.· σπανίως με αιτ. και απαρ., σε Ομήρ. Ιλ. **2.** λέγεται για πρόσωπα, οχληρός, ενοχλητικός, σε Θεόγγ., Αριστοφ.

ἀργᾶς, συνηρ. του *ἀργάεις*.

Ἀργεῖος, -α, -ον, αυτός που ανήκει ή προέρχεται, κατάγεται από το Ἄργος, Αργεῖος· το *Ἀργεῖοι*, στον Όμηρ., όπως το *Ἀχαιοί*, λέγεται συνολικά για τους Έλληνες· ἡ *Ἀργεία* (ενν. γῆ), η Αργολίδα, σε Θουκ.

Ἀργει-φόντης, -ου, ὁ (**Ἄργος, *φένω**), ο φονιάς του Ἄργου, δηλ. ο Ερμής (προσωνύμιο του Ερμή), σε Όμηρ.

ἀργέλοφοι, -ων, οἱ, πόδια από προβιά προβάτου ή ασκού που έχει φτιαχτεί από δέρμα προβάτου· κατά συνέπεια γενικά, περιττό, απομεινάρι, λείψανο, σε Αριστοφ. (αμφίβ. προέλ.).

ἀργεννός, -ῆ, -όν, Αιολ. αντί *ἀργός*, λευκός, άσπρος, λέγεται για πρόβατα, σε Ομήρ. Ιλ.· λέγεται για μάλλινα υφάσματα, στο ίδ., Ανθ.

ἀργεστής, ὁ (ἀργός)· I. λέγεται για τον νότιο άνεμο, αυτός που καθαρίζει τον ουρανό φέρνοντας λιακάδα, που κάνει τον καιρό αίθριο, όπως το *detergens nubila caelotou* Ορατ., σε Ομήρ. Ιλ. **II.** *ἀργέστης* (παροξύτ.) *Ζέφυρος*, ο βορειοδυτικός άνεμος, σε Ησιόδ.

ἀργέτι, ἀργέτα, Επικ. αντί *ἀργῆτι, ἀργῆτα*, δοτ. και αιτ. του *ἀργῆς*.

ἀργέω, μέλ. -ήσω (*ἀργός = ἀεργός*)· **I.** παραμένω αδρανής, είμαι άεργος, δεν κάνω απολύτως τίποτε, σε Ευρ., Ξεν.· *γῆἀργοῦσα*, γη που παραμένει ακαλλιέργητη, στον ίδ.· *ἀργεῖτό ἐργαστήριον*, το εργαστήριο δεν λειτουργεί, βρίσκεται σε αργία, σε Δημ. **II.** Παθ., μένω ανεκτέλεστος, ανωφελής, άκαρπος, σε Ξεν.

ἀργήεις, -εσσα, -εν, Δωρ. **ἀργάεις**, συνηρ. *ἀργᾶς* (*ἀργός*), λευκός, λαμπερός, σε Πίνδ., Αισχύλ.

ἀργῆς, -ῆτος, ὁ, ἦ, Επικ. δοτ. και αιτ. *ἀργέτι, ἀργέτα*· (*ἀργός*)· **1.** λαμπρός, αστραφτερός, λέγεται για τη δυνατή αστραπή, σε Όμηρ. **2.** γυαλιστερός, λευκός, λέγεται για το λίπος, σε Ομήρ. Ιλ.· λέγεται για ένδυμα, στο ίδ.

ἀργηστής, -οῦ, ὁ, = *ἀργῆς*, σε Αισχύλ.

ἀργία, ἦ, = *ἀεργία*· **1.** αδράνεια, ραθυμία, νοχέλεια, οκνηρία, σε Ευρ., Δημ. **2.** με θετική σημασία, ανάπαυση, αναψυχή, ανάπαυλα· *ἔργων*, από τη δουλειά, σε Πλάτ.

ἀργι-κέραυνος, ὁ, αυτός που ρίχνει αστραφτερούς κεραυνούς, σε Ομήρ. Ιλ.

ἄργιλλα ή ἄργιλα, ἦ, υπόγειο οίκημα, υπόγεια κατοικία, Έφορ. παρά Στράβ.
ἄργιλλος ή ἄργιλος, ἦ (ἀργός), λευκό χρώμα, το χρώμα που χρησιμοποιούν οι αγγειοπλάστες, σε Αριστ.

ἀργιλλ-ώδης ή ἀργιλ-ώδης, -ες (εἶδος), αυτός που μοιάζει με λευκό χρώμα, χωματώδης, σε Ηρόδ.

ἀργινόεις, -εσσα, -εν, Επικ. τύπος του *ἀργός*, λευκός, επίθ. των Ροδιακών πόλεων από τους αργιλώδεις λόφους τους, σε Ομήρ. Ιλ.

ἀργῖ-όδους, -όδοντος, ὁ, ἦ, αυτός που έχει λευκά δόντια ή χαυλιόδοντες, σε Όμηρ.

ἀργι-πόδης, -ου, ὁ, = το επόμε., *χιμαρος*, σε Ανθ.

ἀργί-πους, ὄ, ἦ, -πουν, τό (ἀργός), ταχυκίνητος, αυτός που έχει γρήγορα πόδια, σε Ομήρ. Ιλ., Σοφ.

ἄργμα, -ατος, τό (ἄρχω), μόνο στον πληθ., ἄργματα = ἀπάργματα, ἀπαρχαί, οι απαρχές, οι εναρκτήριες τελετές θυσίας, σε Ομήρ. Οδ.

Ἀργόθεν, επίρρ., αυτός που προέρχεται από το Ἄργος, σε Σοφ., Ευρ.

Ἀργολίζω, αττ. μέλ. -ιῶ, παίρνω το μέρος των Αργείων, συντάσσομαι μαζί τους, σε Ξεν.

Ἀργολίς (ενν. γῆ), -ίδος, ἦ, **1.** η Αργολίδα, περιοχή της Πελοποννήσου, σε Ηρόδ. κ.λπ. **2.** ως επίθ. ὄ, ἦ, αυτός που προέρχεται ή κατάγεται από την Αργολίδα, ο Αργολικός, σε Αισχύλ.· επίσης, **Ἀργολικός, -ή, -όν,** σε Πλούτ.

ἀργο-ποιός, -όν (ποιέω), αυτός που καθιστά κάποιον αδρανή ή άεργο, σε Πλούτ.

Ἄργος, -εος, τό, όνομα διαφόρων ελληνικών πόλεων, από τις οποίες γνωστότερη είναι αυτή της Πελοποννήσου, την οποία ο Όμηρ. αποκαλεί Ἄργος Ἀχαιϊκόν, για να τη διακρίνει από το Ἄργος Πελασγικόν. Με το πρώτο όνομα ο Όμηρ. εννοεί ολόκληρη την Αργολίδα (ή και την Πελοπόννησο), με το δεύτερο ολόκληρη τη Θεσσαλία.

ἀργός, -ή, -όν, I. αστραφτερός, λαμπερός, γυαλιστερός, Λατ. nitidus, σε Ομήρ. Ιλ.· λευκός, σε Αριστ. (Από τη σημασία αυτή προέρχονται οι λέξεις ἄργυρος, ἄργίλος). **II.** πόδας ἀργοί, ως επίθ. των κυνηγετικών σκύλων, ταχυκίνητος, γοργοπόδαρος, καθώς κάθε γρήγορη κίνηση προκαλεί ένα είδος αστραπής στα μάτια, που βλέπουν κάτι ως λαμπερό ή αστραφτερό, σε Όμηρ.

ἀργός, όν (συνηρ. του ἀ-εργός)· **I. 1.** αυτός που δεν καλλιεργεί τη γη, που ζει χωρίς να μοχθεί, σε Ηρόδ.· συνεκδοχικά γενικά, ανενεργός, ράθυμος, αδρανής, οκνηρός, τεμπέλης, σε Σοφ. κ.λπ.· με γεν. πράγμ., ελεύθερος, απαλλαγμένος από κάτι, σε Ευρ., Πλάτ.· επίσης, ἀργότεραι ἐς τὸ δρᾶν, σε Θουκ. **2.** λέγεται για τη γη, αυτή που μένει ακαλλιέργητη, χέρσα, σε Ξεν. **II.** Παθ., ατέλεστος, αυτός που έχει μείνει ανεκτέλεστος, Λατ. infectus, σε Σοφ., Ευρ.· οὐκ ἐν ἀργοῖς, όχι ανάμεσα σε αυτά που παραμελήθηκαν, σε Σοφ.

ἀργῦρ-άγχη, ἦ, το συνάχι από ασήμι· σκωπτική λέξη που σχηματίστηκε κατά το *κυνάγχη*, και ειπώθηκε για το Δημοσθένη, όταν, προφασιζόμενος ότι είχε συνάχι, δεν προσήλθε στο δικαστήριο για να αγορεύσει, στην ουσία όμως (κατηγορήθηκε ότι) είχε δωροδοκηθεί, σε Πλούτ.

ἀργῦρᾶμοιβικός, -ή, -όν, αυτός που ανήκει ή είναι κατάλληλος στην ανταλλαγή δηλ. των νομισμάτων, λέγεται για αργυραμοιβή, για τραπεζίτη, σε Λουκ.· επίρρ. -κῶς, στον ίδ.

ἀργῦρ-ἄμοιβός, ό (ἀμείβω), αυτός που ανταλλάσσει νομίσματα, τραπεζίτης, Λατ. argentarius, σε Πλάτ., Θεόκρ.

ἀργύρειος, [ῶ], -ον, = ἀργύρεος, ἀργύρεια μέταλλα, μεταλλεία αργύρου, σε Θουκ.· ή τὰ ἀργύρεια μόνο, σε Ξεν.

ἀργύρεος, -α, -ον, συνηρ. ἀργῦροῦς, -ᾶ, -οῦν (ἄργῦρος), ασημένιος, αυτός που έχει φτιαχτεί από ασήμι, Λατ. argentus, σε Όμηρ. κ.λπ.

ἀργῦρ-ἠλάτος, -ον (ἐλαύνω), αυτός που έχει κατασκευαστεί από σφυρήλατο ασήμι, σε Ευρ.

ἀργῦρίδιον[ρῖ], τό, = ἀργῦριον, με περιφρονητική σημασία, σε Αριστοφ.